

Hallinto-osasto

01.06.2017

Liikenne- ja viestintävirasto

kirjaamo@lvm.fi
liikennekaari@lvm.fi

Lausuntopyyntö 27.4.2017, LVM/905/03/2017

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Tullilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi 1.6.2017 mennessä.

Hallituksen esityksellä toteutettaisiin liikennekaarihankkeen toinen osa täydentämällä liikenteen palveluista annettu laki kattamaan kaikki liikennemuodot. Esityksellä yhtenäistettäisiin eri liikennemuotoja koskevia säännöksiä tavoitteena muun muassa liikenteen digitaalisen toimintaympäristön kehittäminen ja liikenteen säädösten sujuvoittaminen.

Tullin lausunto

Tullissa on perehdytty lakiluonnokseen ja tarkasteltu esitystä Tullin tehtäväalueen ja esityksen arvioitujen vaikutusten osalta. Jäljempänä Tullin osastojen huomioita sekä muutosesityksiä lakiluonnokseen liikennemuodoittain jaoteltuna.

Maantieliikenne ja ajoneuvoliikenne

Lain II osan 3 luvussa säädettäisiin kuljettajaa koskevista vaatimuksista tieliikenteessä. 3 luvun 3 pykälässä määriteltäisiin milloin kuorma-auton kuljettajalta ei vaadittaisi ammattipätevystodistusta.

Pykälän 3 kohdat 2 ja 4 vapauttaisivat Tullin käytössä olevien ajoneuvojen kuljettajat ammattipätevyysvaatimuksesta vain silloin, kun he hoitavat poliisitehtäviä. Tällaisia tehtäviä ei Tullissa ole.

Pykälän 3 kohta 8 vapauttaa ammattipätevyysvaatimukselta, jos ajoneuvolla kuljetetaan laitteita, joita kuljettaja käyttää ammatiaan harjoittaessaan, eikä kuljettaminen ole hänen päätoimensa. Nykyisin voimassa olevan vastaavan lainkohdan mukaan ammattipätevyttä ei ole edellytetty liikkuvien läpivalaisuyksiköiden henkilöstöltä. Tiukasti tulkiten liikkuvien läpivalaisuyksiköiden henkilöstöltä vaadittaisiin kohdan 8 mukaan ammattipätevystodistus ajoneuvoa kuljetettaessa esimerkiksi siirtoajossa niiltä henkilöiltä, jotka eivät käytä läpivalaisulaitetta.

Asian selventämiseksi olisi tarkoituksenmukaista, että Tullin käytössä olevan ajoneuvon osalta henkilöstö vapautettaisiin ammattipätevyysvaatimuksesta suoraan 3 luvun 3 §:n 2 kohdassa. Samalla vapautettaisiin ammattipätevyysvaatimuksesta

tapauksissa, joissa Tulli joutuisi siirtämään ajoneuvoa muussa kuin liikenteen valvontaan liittyvässä tehtävässä (esim. takavarikoidun tavarantoimituksen siirtämisessä tai purkamisessa). Valvontatehtäviä suoritettaessa säädökset ovat selvät, niissä ei ammattipätevyyttä vaadita.

Luonnoksen 3 luvun 3 §:n 2 kohta:

2) ajoneuvo on poliisin, pelastustoimen tai pelastusalan koulutuksesta vastaavan oppilaitoksen, ensihoito-palvelun, puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen käytössä niiden tehtäviin liittyvissä kuljetuksissa taikka poliisitehtäviä hoidettaessa Tullin käytössä;

Tullin esitys 3 luvun 3 §:n 2 kohdaksi:

2) ajoneuvo on poliisin, pelastustoimen tai pelastusalan koulutuksesta vastaavan oppilaitoksen, ensihoito-palvelun, puolustusvoimien, Tullin tai rajavartiolaitoksen käytössä niiden tehtäviin liittyvissä kuljetuksissa.

Luonnoksen 3 luvun 3 §:n 4 kohta:

4) ajoneuvoa käytetään kiireellisessä hätätilanteessa pelastustarkoituksiin poliisin tai pelastusviranomaisen taikka poliisitehtäviä hoidettaessa tullin tai rajavartiolaitoksen määräyksen perusteella;

Tullin esitys 3 luvun 3 §:n 4 kohdaksi:

4) ajoneuvoa käytetään kiireellisessä hätätilanteessa pelastustarkoituksiin poliisin, pelastusviranomaisen, Tullin tai rajavartiolaitoksen tehtävissä

Lain II osan 3 luvun 13:ssä säädettäisiin ammattipätevyyden osoittamisesta. Kuljettajan on pidettävä ammattipätevyyden osoittava asiakirja ajon aikana mukana. Poliisi voi keskeyttää ajon, jollei ammattipätevyys ole todennettavissa. Koska Tulli on määrätty valvovaksi viranomaiseksi olisi hyvä, että myös Tulli voisi kyseisissä tilanteissa keskeyttää kuljetuksen.

Tullin esitys 3 luvun 13 §:n 3 momenttiin:

Kuljettajan on pidettävä 1 momentissa tarkoitettu asiakirja ajaessaan mukana ja vaadittaessa esitettävä se poliisille tai muulle liikenteen valvojalle, jollei ammattipätevyyden olemassaolo ole muutoin todennettavissa. Poliisi tai Tulli voi keskeyttää ajon, jollei ammattipätevyys ole todennettavissa. Ajon jatkaminen voidaan sallia, jos kuljettajan henkilöllisyys voidaan luotettavasti todeta. Kuljettaja voidaan velvoittaa todentamaan pätevyytensä poliisille määräajassa.

Esityksen mukaan yleisesti valvovaksi viranomaiseksi on määritelty liikenteen turvallisuusvirasto, TRAFI. Muiden viranomaisten valvonnan toimivaltuuksista säädettäisiin erikseen. Tullin valvontaoikeudet kansainvälisten kuljetusten, liikennelupien ja AETR sopimuksen valvonnassa tulisi huomioida ja säilyttää Tullin valvontaoikeudet entisellään. Valvontaoikeus on tärkeää koko valtakunnan alueella, ei ainoastaan rajanylityspaikoilla

Tulli suorittaa tarkastuksia (mm. tavarantarkastukset, näytteenotot ja purkausvalvonnat) "sisämaassa". Kuljetuksia suoritetaan ulkomaalaisella kalustolla. Ajoneuvot saapuvat valtaosin sisärajan satamista, joissa ei ole kattavaa tullivalvontaa. Tarkoituksenmukaisinta on, että Tulli voi tarkastaa ajoneuvon kuntoisuuden ja luvat muun tullitoimenpiteen yhteydessä myös sisämaassa, mikäli tarkastusta ei ole tehty maahan saavuttaessa. Toiminnan kannalta ei ole järkevää, että Tulli kutsuisi paikalle poliisin hoitamaan edellä mainittuja tehtäviä.

Tulli pitää tärkeänä, että valvontaoikeudet kansainvälisten rautatiekuljetusten valvonnassa säilyvät entisellään. Valvontaoikeus on tärkeää koko valtakunnan alueella, ei ainoastaan rajanylityspaikoilla. Tulli suorittaa rautatieliikenteessäkin tarkastuksia (mm. tavarantarkastukset, näytteenotot ja purkausvalvonnat) myös "sisämaassa". Kuljetukset suoritetaan pääosin ulkomaalaisella vaunukalustolla. Tullin, asiakkaan ja kuljetusyrityksen kannalta tarkastusten suorittaminen esimerkiksi purkausvalvontana sisämaassa on rautatieliikenteessä usein kustannustehokkainta.

Meriliikenne

Lakiluonnokseen on otettu säännös (II osan 9 luvun 2 §) meriliikenteen kabotaasista ja ulkomaisille aluksille myönnettävistä poikkeusluvista. Tullin näkemyksen mukaan laissa olisi kuitenkin hyvä säätää myös meriliikenteen kabotaasiin liittyvän valvonnan toteuttamisesta ja valvonnan vastuuviranomaisista, koska asia on ollut valvonnallisesti toistaiseksi ns. harmaata aluetta. Valvonta voitaisiin järjestää esimerkiksi merenkulun tiedonhallintajärjestelmään annettavien alusten saapumisilmoitusten ja lähtöilmoitusten perusteella.

Meriliikennettä koskevilla säädösmuutoksilla ei ole arvioitu olevan vaikutuksia Tullin tehtäväkenttään tai toimintaan.

Lentoliikenne

Lentoliikennettä koskevilla säädösmuutoksilla ei ole arvioitu olevan vaikutuksia Tullin tehtäväkenttään tai toimintaan.

Tulli pyytää lisäksi huomioimaan, että esityksen sivulla 232 olevat henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain 13 ja 17 §:n muutosten perustelut näyttäisivät olevan hieman ristiriidassa pykälätekstin kanssa. Perustelujen s. 232 mukaan lain 13 §:n 1 momentin 15 – 18 –kohdat muutettaisiin, kun taas pykälämuutostekstin (s. 345; rinnakkaistekstit s. 544) mukaan mainitut kohdat kumottaisiin. Lain 13 § 1 momentin 3 kohdan tekstin tulisi vastata nykyistä, eli tekstiin pitäisi vaihtaa sanan 'välttämättömiä' tilalle sana 'tarpeen'. Rinnakkaisteksteistä on jäänyt pois kyseinen 3 kohdan muutos.

TULLI

Hannu Lappi
Johtaja

Juha Madetoja
Henkilöstöpäällikkö